

dogovor

GLASILO OBČINSKE KONFERENCE SZDL LJUBLJANA-CENTER

SLABOSTI LJUBLJANSKE TRŽNICE

Osrednja ljubljanska tržnica je bila zadnje čase predmet mnogih sestankov in razprav. Tržne površine in vzporedni objekti, s katerimi upravlja Komunalno podjetje Ljubljanski živilski trg, ki posluje zdaj v sklopu Združenega komunalnega podjetja Ljubljana, ne zadostujejo več, saj so prodajni prostori natlačeni. Razbremenili naj bi jih z dograditvijo, zasteklenitvijo Plečnikove fontane in preureditvijo ribarnice ter z gradnjo tržnic za Bežigradom in v Mostah. Za financiranje bodo potrebna lastna sredstva, ki naj bi jih zbirali namensko iz cen storitev, iz združenih sredstev SZDL, zbranih sredstev uporabnikov in sredstev občin in KS. Zato bi morali s predlaganim programom soglašati vsi prizadeti. TOZD ima cenik svojih uslug iz leta 1969 in zato predlaga njegovo »posodobitev«. Velikotržnih viškov, ki so pridelani doma, zaradi majhnih količin in hitre pokvarljivosti ne odkupujejo organizirano, pač pa jih nudijo predelovalci sami ali pa zaradi pomanjkanja delovne sile vedno pogosteje prek zasebnih posrednikov, kar razširja krog prekupčevalcev. Praznino, ki so jo na trgu ustvarili neorganizirano pridelovalci zelenjave, neorganiziran odkup in premajhna prizadetost trgovskih podjetij za hitro pokvarljivo blago, so zapolnili prekupčevalci, ki vsiljujejo s spekulacijami višje cene, kot jih narekuje razmerje med ponudbo in povpraševanjem. Prekup-

čevalci namreč ustvarjajo videz manjše ponudbe, kar izkazuje višje cene. Prekupčevanje bi bilo mogoče omejiti z okrepljeno inšpekcijsko službo in večjo vključitvijo družbenega sektorja v prodajo na živilskih trgih (ste že kdaj opazili, da je v trgovini ceneje kot na tržnici — letos je bilo tako, na primer, z grozdem). Inšpektorji so zdaj le občasno na tržnici, ker jih je premalo, za dosledno upoštevanje tržnega reda pa bi morali biti tam neprestano. Ob že omenjenem bi koristila tudi morebitna intervencijska prodaja blaga. To pomeni, da bi prodajali blago, ki ga je dovolj na zalogi, prekupčevalci pa ustvarjajo videz, da ga primanjkuje (in dvigajo cene). Na tržnici naj bi prodajali zakoniti prodajalci kmetijskih pridelkov, ki v celoti poravnajo svoje družbene obveznosti. Najvišje možne cene naj bi določal tržni inšpektor s pooblaščenimi delavci živilskih trgov in potrošniki. Če bi dovolili prodajati kmetijske pridelke tudi takim zasebnikom, ki se ukvarjajo zgolj s prodajo in ne tudi s pridelovanjem, naj bi inšpektor posredoval tudi med pridelovalci in takimi prodajalci. Za začetek takšne prodaje pa bi morali imeti ustrezne prostore, predvsem skladišča. TOZD živilski trg se poleg omenjenih ukrepov zaveza tudi za večjo podporo mestne in občinske skupščine za nove tržne površine, skladišča, mestni dom, vodovod in drugo. TOZD živilski trg bo do

srede septembra pripravila pooblaščen razvojni program, čeprav dve občini še nista dali svojih pripomb. Informacijsko službo, ki spremlja cene na drugih jugoslovanskih trgih, so že ustanovili, pregled pa naj bi vplival na nižje cene na ljubljanskem trgu. V TOZD živilski trg ugotavljajo, da se je dejavnost predstavnikov družbenopolitičnih skupnosti, ki sodelujejo pri upravljanju, od lanske integracije zmanjšala.

PREMAJHEN ODZIV DRUŽBENEGA SEKTORJA

Problemi se torej sučejo okrog že nakazanega. Dejstvo je, da se družbeni sektor ni pričakovano odzval vabilu živilskih trgov, da bi bil bolj navzoč na ljubljanski tržnici. Prekupčevalci so v večji meri iz južnih predelov države in s predpisi na zakonski podlagi bi bilo že zdaj mogoče urediti vprašanje njihove navzočnosti, vendar mora najprej socialistični družbeni sektor zagotoviti ponudbo tega blaga. Pri tem ne gre zahtevati od gospodarskih organizacij nerealnih cen v škodo gospodarnosti in donosnosti poslovanja, ampak da bi z njihovim sodelovanjem vplivali na realno gibanje cen. Rešiti bi morali tudi vprašanje blaga, ki verjetno ne sodi v okvir tržnice. Tu mislimo predvsem tekstil, bižuterijo in kič, urediti pa bi bilo treba prostor za prodajo suhe robe. To so vprašanja, ki jih ni mogoče rešiti

brez sodelovanja gospodarskih organizacij z živilskimi trgi.

Urejeno je na področju prodaje mesa, jajc, mlečnih izdelkov in še česa, ker je tržnica s prostori in drugimi pogoji omogočila navzočnost družbenih organizacij. Težava je s prodajo zelenjave, povrtnin. Družbeni sektor naj bi na tem področju dopolnil zasebni sektor, nikakor pa ne gre za to, da bi imel monopolni položaj.

DISKONTNA PRODAJA

Če bo šlo po načrtu, naj bi na ljubljanski tržnici kmalu odprli tudi diskontno prodajo, predvsem konzerviranih živil. Za ureditev razmer na trgu so pripravili program živilski trg, po katerem so že poostri nadzor nad prodajalci. Živilski trg bodo predlagali razširitev svoje dejavnosti, da bi imeli možnost odkupiti blago, ki ga pridelovalci iz južnih predelov pripeljejo v Ljubljano s tovornjaki in običajno prodajo prekupčevalcem. Doslej tega blaga živilski trg niso mogli odkupovati, ker niso bili registrirani za to. Med možnimi rešitvami vprašanja prekupčevalcev bi bila tudi njihova zaposlitev, s čimer bi postali odgovorni družbi in cene bi bilo mogoče družbeno nadzorovati.

KIOSK KOT STOLPNICA

V okviru mestnega izvršnega sveta so pripravili dva sestanka, kjer je Emona pokazala pripravljenost povečati število svojih stojnic. Sadje zelenjava pa na sedanjih zaposlitih še poslovdajo, ki bi skrbel za učinkovitost, kvaliteto... Res pa je, da so od delovnih organizacij pričakovali večje zanimanje, kot so ga pokazale za sodelovanje. Zvedelo se je tudi to, da nekateri prodajalci, ki so zaposleni pri družbenem sektorju, prodajajo hkrati tudi

blago, ki so ga kupili od prekupčevalcev! Na mestnem izvršnem svetu so pozdravili otvoritev diskontne prodajalne, ki jih sicer že imamo, vendar ne na tržnici. Tako se dogaja, da sedaj prekupčevalci kupujejo manjvredno blago prav v teh diskontnih prodajalnah, in to v velikih količinah, nato pa ga prodajajo na tržnici kot blago prve kakovosti! Stalni prodajalci se pritožujejo nad takšnimi delovnimi pogoji, kot so na tržnici, zato bo treba najti primernejše oblike, morda kioske, za katere pa bo potrebno dobiti vsa soglasja. Teh soglasij ni malo, potrebno jih je prav toliko, kot za postavitev stolpnice! Natanko trinajst.

Problem je tudi čas prodaje, saj Sadje zelenjava in Slove-nija sadje zdaj prodajata od 7. do 13. ure. 70 odstotkov naših gospodinj pa je zaposlenih in nakupujejo šele od 15. ure naprej. Treba je doseči, da bo tudi družbeni sektor prodajal v popoldanskih urah.

Slabosti ljubljanskega živilskega trga je treba začeti odpravljati čimprej. Začnimo reševati tiste nepravilnosti, ki jih je mogoče takoj reševati. Družbeni sektor naj dobi na tržnici svoj prostor in s svojim poslovanjem naj onemogoči prekupčevalce. Če pa bi prekupčevalce zgolj s kaznovanimi ukrepi pregnali, ne da bi zagotovili preskrbo z družbenimi organizacijami, bi lahko prišlo do tega, da na lepem ne bi na trgu imeli zelenjave in sadja. To pa bi bila medvedja usluga potrošniku.

Ob koncu zapišimo, da je pri OK SZDL Ljubljana Center ustanovljena delovna skupina, ki bo pripravila pregled vprašanj, ki tarejo živilski trg in se bo takoj lotila dela.

VLADIMIR JERMAN

V DANAŠNJI ŠTEVILKI:

- KS Stara Ljubljana str. 2
- KS Stari Vodmat str. 3
- Okrogla miza str. 4—5
- Reportaže str. 7
- Šola solidarnosti str. 8